

Carbonells

La Pobla de Lillet

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Zona nord-est del municipi. Prop ctra de la Pobla a Ribes
Emplaçament Ctra LaPobla a Ribes, passats uns 2,8km, trencall a l'esquerra (passat el de Sarga),seguir la pista

Coordenades:

Latitud: 42.24768
Longitud: 1.99796
UTM Est (X): 417336
UTM Nord (Y): 4677762

Classificació

Número de fitxa 08166 - 45
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Popular
Segle XII-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08165A002000850000GR
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dv., 05/06/2009 - 02:00

Descripció

La masia dels Carbonells està situada a la costa que s'alça per davant del monestir de Santa Maria de Lillet. És un mas format per diferents construccions, és un dels pocs que encara està totalment dedicat a activitat

ramadera; així diverses d'aquestes construccions són edificacions destinades al bestiar. La casa, situada a la part superior del conjunt, és un edifici allargat, de planta rectangular i de tres nivells de planta; està coberta a dos vessants amb el carener paral·lel a la façana principal, la sud (la coberta és actual però l'orientació és la mateixa). La seva ubicació, en una zona amb desnivell, li permet tenir accés a peu pla a dos nivells de planta. Fa pocs anys (2001) es van realitzar reformes a la casa, per tal d'adaptar-la als nous temps, a la façana principal (la sud), i interiors de la vivenda, a més d'apujar la teulada creant un nivell útil a sotacoberta. A l'interior s'ha mantingut la disposició d'alguns dels elements importants d'un mas, tot i que la majoria s'han refet; així trobem la llar de foc, amb el seu escó i el forn (amb cos exempt adossat al mur exterior, l'original), i l'eixida a la façana sud. La planta baixa i part dels murs posterior i laterals són originals. L'accés a la planta inferior és a través d'un baluard. La planta baixa és totalment destinada al bestiar; al mig de la façana sud hi podem veure la porta d'accés, és amb muntants de pedra treballada, amb algun carreu acabat amb l'angle interior esbiaixat. Al costat oest de la casa s'hi adossa una pallissa (reformada el 1995), en els seus murs originals hi ha una pedra amb una inscripció, quasi il·legible on consta una data del segle XVIII; al costat de ponent hi ha l'era.

Observacions:

Dins la propietat de Carbonells hi ha les restes d'altres cases i/o barraques, de difícil localització ja que estan totalment enrunades, de fet tant sols s'identifiquen uns clots amb un perímetre aproximat, en el qual es pot veure la traça de part d'algun mur o alguna cantonera.

Al llarg dels anys ha experimentat diferents obres d'ampliació i reforma, les darreres als anys 90 i les últimes al 2001.

La fotografia en blanc i negre, la número tres, és de l'Arxiu Boixader.

Història

La primera notícia del mas Carbonells es remunta al segle XII. En el testament de Pere de Lillet, senyor del Castell de Lillet, el qual morí el 2 d'abril de 1174, deixà a l'església de Santa Maria de Lillet el mas de Carbonell de Vilacorba junt amb Montbardó, Quasta, Chot i altres deixes. (SERRA VILARÓ:1989:VOL.I, 356). El 1344 a Mateu Carbonell de Vilacorba se li concediren franquises personals en el seguiment de la host del senyor de Mataplana, consistents en 5 sous barcelonesos. (SERRA VILARÓ:1989:VOL.III,208). Al 1445 trobem un tal Bernat Carbonell, que consta com a "carnicerium" de la vila de la Pobla de Lillet, el qual fou nomenat sotsbatlle, aquest només havia d'actuar en cas d'impossibilitat del propi batlle, llavors Guillem de Riembau. (SERRA VILARÓ:1989:VOL.II, 25).

Al 1449, trobem que el mas Carbonells, junt amb els masos Sarga, Planes i Baladosa del veïnat de Vilacorba, i Eits, al veïnat de la Pobla, que estaven sota la jurisdicció del pavorde del monestir, Joan Cunill, amb autoritat del bisbe, i junt amb altres tres canonges els fa excepts dels mals usos (o sigui francs, quitis i immunes de remença personal d'homes i de fembres, d'intèstia, d'exorquia, etc...), però es reservaren els drets sobre el domini directe en cas de venda, i a més havien de continuar pagant els censos agraris que els pertocaven i que són, "per lo mas dels Carbonells, primo quatre gallines a Nadal; carnsalada, quatre lliures e tres mayllades. Item, diners, quinze sous. Item, per los jornals que antigament solia fer al dit monastir, axí com lo dit An Farga, cinch sous, Item, fa per una devesa, dotze diners. Item, froment, mige quartera.", a més dels acostumats delmes i primícies. Sembla però, que es continuaren exercin mals usos, ja que posteriorment, el 1499, es presentaren davant el pavorde els representants d'aquests masos, per fer saber les dificultats amb que es trobaven per sobreviure. (SERRA VILARÓ: 1989: VOL.II,344-345).

Els Carbonells consta el 1573 com una de les masades de la parròquia del monestir de Santa Maria de Lillet, junt amb Montclús, La Rovira, el Guixer, Castell de la Vila, el Bruc, Junyent i altres, que van haver de col·laborar en la reparació de l'església i el monestir arran de les bregues tingudes ente la família Cadell i la Riembau. (SERRA VILARÓ: 1989: VOL.III,184).

Al 1856, en el llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. nº63.1856 nº 32" (ACBR), apareix la casa de Carbonells com a propietat de Juan Torrente.

Posteriorment, a les actes dels plens de l'Ajuntament de la Pobla del 1884, surt el nom de Carbonells en el llistat de les cases que han de pagar la part de "consumos y cereales" dels habitants de l'extraradi de la Pobla de Lillet (Arxiu Municipal de la Pobla de Lillet, caixa 846).

Bibliografia

BOIXADER, P. (1997: 34-36): "Inventari de les cases de pagès de la vall de Lillet". L'Erol, núm. 53, primavera 1997.

ROSIÑOL I ORRIOLS, J. (1988): El passat de la nostra vila. La Pobla de Lillet. Recull històric, geogràfic i cultural. Ed. La Llar del Llibre, Barcelona.

SERRA VILARÓ, J. (1989): Baronies de Pinós i Mataplana. Reproducció facsímil de l'obra de 1930, editat el 1989 pel Centre d'Estudis Baganesos.

